

## [A. C. D. Petersen.]

formet Lovene, ikke været muligt at tilfredsstille de Forventninger, man har næret, og det kan heller ikke skjules, at der gennem Aarene er brugt uhyre store Summer til mere eller mindre direkte Understøttelse, Penge, der er givet ud, uden at man i Virkeligheden har opnaaet andet end netop, at de paagældende Mennesker har kunnet friste Livet, endda ret kummerligt.

Det forekommer mig derfor, at det Forslag, som vi er ved at behandle, ikke alene gennem sin Titel „Landvinding“ har en overmaade god Klang, men ogsaa fordi der her, synes jeg, sker, om ikke maaske det allerførste Forsøg, saa det første store Forsøg paa at skabe blivende Værdier ved Hjælp af de store Summer, som det er nødvendigt at ofre for at aflaste Arbejdsløsheden. Jeg vil i denne Forbindelse ikke undlade at nævne den fortjenstfulde Indsats, som Ingeniør Markersen har gjort paa dette Omraade ved at foretage et Forarbejde, som den højtærede Minister velvilligt har optaget og ladet undersøge og faaet godkendt af de saglige Autoriteter, som Ministeren har taget med paa Raad. Men jeg skal heller ikke tilbageholde, at det forekommer mig, at Ministeren og hans Embedsmænd har haft en heldig Haand ved Udformningen af Lovforslaget, saaledes at alle Rigsdagens Partier med god Grund, som det ogsaa fremgaar af denne Forhandling, vil gaa ind for den Lovgivning, der her skal gennemføres. Man har her, synes jeg, paa en heldig Maade kædet Privatejendomsrettens Interesser, en forsvarlig Økonomi, en forsvarlig Stilling over for dem, der skal staa i Brechen for Udgifterne, sammen med en teknisk heldig Udformning, idet man i Lovforslaget er indstillet paa at bruge de tekniske Hjælpe-midler, vi har, saaledes at man kan vente det bedst mulige Resultat.

Der er ikke Spor af Tvivl om, at det Antal Hektar Jord — eller Areal, maa jeg hellere sige, for en hel Del af det er i Øjeblikket Vand eller Sump —, som ogsaa er blevet nævnt fra denne Talerstol, kan blive Brugsjord, naturligvis af større eller mindre Værdi, men her mener jeg ogsaa, Lovforslaget er heldigt affattet, idet det kun kræver en Udgift fra Lodsejernes Side paa indtil  $\frac{1}{3}$  og dette forudsat, at de indvundne

Arealer er det værd, der skal betales. Jeg forstaar dette saaledes, at hvis det skulde vise sig, at man paa et Omraade har grebet forkert ved at lægge Arbejdet netop paa dette bestemte Omraade, saa det, man indvinder, ikke helt svarer til Udgifterne, saa skal hele Samfundet træde ind i højere Grad, end man saa ofte før har ladet det ske, naar man har lagt et for stort Ansvar paa de paagældende. Den enkelte kan ikke finansiere Eksperimenter, men hvis Eksperimenterne ikke medfører væsentlig større Udgifter, end man har i Forvejen til den direkte Afhjælpning af Nøden, er Eksperimenterne forsvarlige, selv om Samfundet saa paa et enkelt Omraade maa yde Penge til et Eksperiment, som ikke helt svarer til Forventningerne. Der er heller ikke Tvivl om, at paa en Mængde Steder vil man kunne indvinde god og frugtbar Jord.

Naar man i Lovforslagets Bemærkninger har anført, at det særlig skal være til at skaffe Korn og Varer, som vi i Øjeblikket mangler, er det maaske for tidligt at begynde at vente en Aflastning af den Mangel, vi har nu, igennem denne Lovgivning, men det er jo heller ikke det afgørende. Det afgørende er, som jeg nævnte til at begynde med, at der skabes blivende Værdier gennem denne Lovgivning, og at man faar den Arbejdskraft, som i Øjeblikket gaar ledig, sat ind, hvor den kan blive Skaber af Værdier, saaledes at der ogsaa for Arbejderne bliver en vis Tilfredsstillelse ved Arbejdet.

Jeg skal ikke tilbageholde den Udtalelse, at jeg er ikke engang sikker paa, at den Byrde, som Samfundet, Skatteyderne, har haft ved at yde de direkte Arbejdsløshedstilskud, er det værste ved Arbejdsløhedssituationen. Jeg er ikke sikker paa, at ikke den Demoralisation er værre, som Arbejdsløsheden har ført med sig for de Arbejdere, der Aar efter Aar, Maaned efter Maaned har maattet gaa ledige. Det har ofte undret mig, at der var saa megen moralsk Sundhed i den danske Arbejder, at dette ikke har givet sig stærkere Udslag, end det er sket. Jeg har meget ofte benyttet den Udtalelse paa mine offentlige Møder, at det vidner om en stærk Moral hos den danske Arbejder, at Moralen ikke er blevet mere afstumpet gennem Arbejdsløsheden, end den er, saaledes at vi dog langt overvej-